

Tietotilinpäätös 2021

TIETOTILINPÄÄTÖS SUONENJOEN KAUPUNKI

SUONENJOEN

TIIVISTELMÄ

Vuosi 2021 oli neljäs GDPR-tietosuojasetuksen voimassaolo vuosi. Asetuksen asettamia vaatimuksia on hiljalleen toteutettu ja tuotu osaksi kaupungin päivittäistä toimintaan.

Vuotta 2021 varjosti edelleen Covid-19-epidemia. Kaupungin henkilöstöllä oli edelleen mahdollisuus tehdä etätöitä laajemmassa mittakaavassa, normaalista kahdeksasta päivästä kuukaudessa poiketen. Palaverit pidettiin edelleen pääsääntöisesti Microsoft Teamsin kautta riippumatta siitä työskenneltiinkö fyysisesti paikan päällä vai etätöissä. Näin vältettiin lähikontakteja.

Vuonna 2021 alkoi todellinen valmistuminen valtakunnallista 2023 Sote-uudistusta varten, jolloin vastuu sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisestä siirtyy kunnilta ja kuntayhtymiltä 21 hyvinvointialueelle. Suonenjoki tulee olemaan osa Pohjois-Savon hyvinvointialuetta. Heinäkuussa perustettiin Pohjois-Savon hyvinvointialueen väliaikainen valmistelutoimielimen (VATE). Selvityksen alla olivat mm. hyvinvointialueille siirtyvä henkilöstö, sopimukset sekä irtain ja kiinteä omaisuus. Lisäksi perustettiin työryhmä hyvinvointialueen tietosuojaj- ja tietoturvaohjeiden laatimiseen. Työryhmään osallistui Suonenjoen kaupungin osalta sosiaalipalveluiden tietosuojavastaava.

Huijausviestien määrä pysyi edelleen korkealla. Viestejä tuli sekä sähköpostilla että tekstiviestillä. Viestien erottaminen oikeista viesteistä on käynyt koko ajan hankalammaksi, ja vaatii näin henkilöstöltä erityistä tarkkaavaisuutta.

Suurempia muutoksia järjestelmissä ei tapahtunut, järjestelmiä päivitettiin normaaliin tapaan. Tietosuojatyön resurssit olivat vähäiset ja työtä tehtiin mitä muilta töiltä ehdittiin. Sähköisiä palveluita kuntalaisille parannettiin, mm. Webropol-lomakkeita otettiin käyttöön lisää. Tietosuojaselosteita päivitettiin tarpeen vaatiessa.

Tiedonhallintalain vaatimuksiin valmistauduttiin, mutta työ on vielä kesken.

Suonenjoen kaupungin sosiaalisen median kanavat otettiin aktiivisemmin käyttöön viestintäryhmän toimesta.

Sisällys

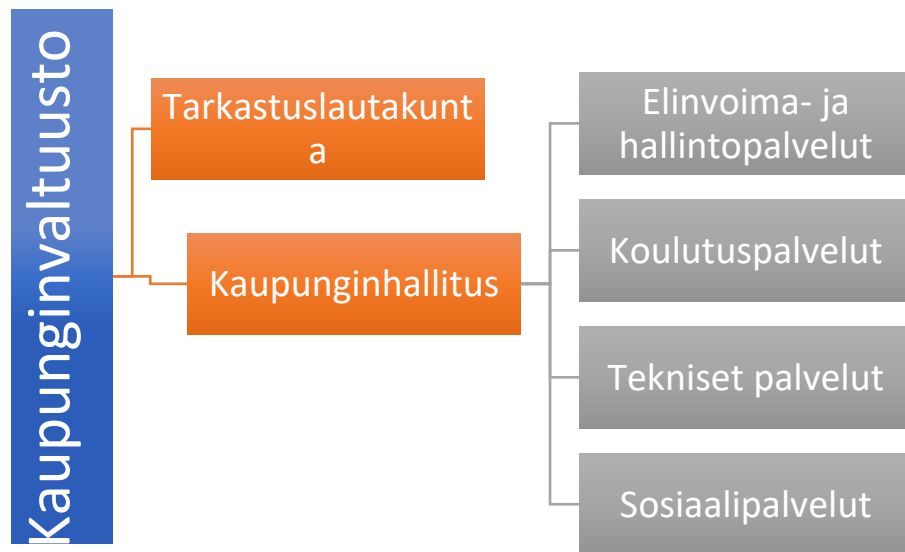
TIIVISTELMÄ	2
TAUSTAA	4
1 TIEDONHALLINNAN ORGANISAATIO	5
1.1 TIEDONHALLINNAN ORGANISOINTI JA HENKILÖSTÖ	5
1.2 TIETOHALLINTO JA TIEDONHALLINTA	6
1.3 TIETOHALLINNON KUSTANNUKSET	6
2. TIETOTILINPÄÄTÖS	7
2.1 MIKÄ ON TIETOTILINPÄÄTÖS?	7
2.2 TIETOTILINPÄÄTÖKSEN TIETOJEN KERÄÄMINEN	7
3. TEHDYT TOIMENPITEET JA TAPAHTUMAT	8
3.1 SOSIAALIPALVELUT JA TIETOSUOJA	9
4. TIEDONHALLINTA, TIETOVARANNOT JA TIETOVIRRAT	10
4.1 YLEISTÄ	10
4.2 SÄHKÖISTÄ JA PILVEÄ	10
4.3 TOS	10
4.4 TIETOVARANNOT	11
5. SUUNNITELMIA TULEVILLE VUOSILLE	12
6. LAINSÄÄDÄNTÖ JA MUU OHJEISTUS	13
6.1 GDPR	13
6.2 SUONENJOEN KAUPUNGIN TIETOSUOJA- JA TURVAPOLITIikka	13
6.3 TIEDONHALLINTALAKI	13
6.4 LAINSÄÄDÄNTÖ	14
7. REKISTERÖIDYN OIKEUKSIEN TOTEUTUMINEN	15
8. ARVIOINTI, KEHITTÄMINEN JA TIEDON HYÖDYNTÄMINEN	16
9. LUKUJA	17

TAUSTAA

Suonenjoki on keskikokoinen Pohjois-Savon kunta. Asukkaita kunnassa on vähän vajaa 7000 ja kuntalaisia palvelee yli 500 kaupungin työntekijää. Suonenjoen kaupungin työntekijät käsittelevät henkilötietoja työssään useissa tietojärjestelmissä ja henkilörekistereissä. Suurin osa henkilötietojen käsittelystä kunnassa perustuu lakiin sekä yleistä etua koskevaan etuun tai julkiseen valtaan.

Suonenjoen kaupunki on jakaantunut 4 eri toimialalle (koulutuspalvelut, sosiaalipalvelut, elinvoima- ja hallintopalvelut sekä tekniset palvelut). Lisäksi kaupunkikonserniin kuuluu Suonenjoen Vesi oy ja Kiinteistö Oy Suonenjoen Vuokratalot. Ylintä valtaa käyttää kaupunginvaltuusto, jonka toimikausi vaihtui vuonna 2021.

Julkisena toimijana Suonenjoen kaupungin tulee noudattaa myös lakia viranomaisen toiminnan julkisuudesta (1999/621). Kyseinen laki määrittelee mm. asiakirjojen julkisuudesta. Vaikka kuntaan tulleet ja lähtevät asiakirjat ovat pääsääntöisesti julkisia, ei niitä kaikkia kuitenkaan julkaista. Kunta tiedottaa kuntalaisia laajasti mm. verkkosivuillaan, mutta samalla tulee kiinnittää huomiota siihen, että tietosuoja toteutuu.

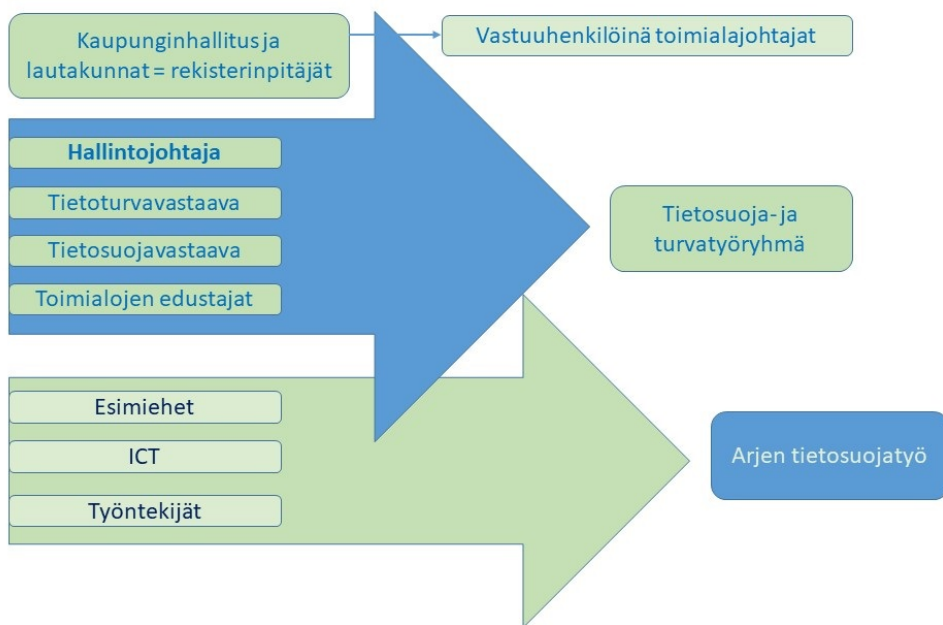
1 TIEDONHALLINNAN ORGANISAATIO

1.1 TIEDONHALLINNAN ORGANISOINTI JA HENKILÖSTÖ

Tämän tietotilinpäättöksen on koonnut Suonenjoen kaupungin tietosuoja- ja tietoturvavastaavat, se käsitellään tietosuoja ja –turvaryhmässä ja sen hyväksyy kaupunginhallitus.

Tietosuojaan ja tietoturvaan liittyvät vastuu on määritelty tietosuoja- ja tietoturvapoliitikka – asiakirjassa. Suonenjoen kaupungin rekisterinpitäjinä toimivat kaupunginhallitus sekä lautakunnat, ja vastuuhenkilöinä toimialajohtajat. Jokainen toimiala vastaa siitä, että tietosuoja- ja turva-asiat hoidetaan asetusten ja lakien mukaisesti.

Lisäksi kuntaan on perustettu yhteinen tietosuoja ja -tietoturvyöryhmä. Ryhmässä käsitellään yleisiä ja koordinoivia vaativia tietosuojaan, tietoturvaan, tiedonhallintaan, riskienhallintaan ja varautumiseen liittyviä asioita. Tietosuoja- ja turvatyöryhmään kuuluvat hallintojohtaja, tietoturvavastaava, tietosuojavastaava ja koulutus- ja teknisten palveluiden edustajat. Lisäksi ryhmässä käytetään tarpeen mukaan muita asiantuntijoita erityisesti eri toimialoilta. Ryhmän puheenjohtajana ja koollekutsujana toimii hallintojohtaja. Hallintojohtaja vie asiat tarvittaessa päätettäväksi ja hyväksyttäväksi kaupungin johtoryhmään, kaupunginhallitukselle tai lautakuntiin.

Suonenjoen kaupungin palkka- ja taloushallintoa hoitaa Monetra Pohjois-Savo Oy. Lakisääteisten tehtävien suorittaminen edellyttää Suonenjoen kaupungin työntekijöiden henkilötietojen käsittelyä. Suonenjoen kaupunki ja Monetra Pohjois-Savo Oy ovat solmineet palvelusopimuksen, jonka liitteeksi on laadittu erillinen ”Henkilötietojen käsittelyn ehdot” -asiakirja.

1.2 TIETOHALLINTO JA TIEDONHALLINTA

Suonenjoen kaupungilla on oma tietohallinto, joka vastaa yleisestä tietohallinnosta, yhteisten sovellusten hankinnasta sekä yleisestä ICT- kehittämisestä ja toimialojen ohjauksesta. Tietohallinto toimii elinvoima- ja hallintopalveluiden toimialueella. Laitehankinnat hoidetaan keskitetysti tietohallinnon toimesta.

Kunnan tiedonhallinta on keskitetty elinvoima- ja hallintopalveluihin. Vuonna 2021 otettiin käyttöön tiimimalli ja perustettiin asianhallinta-, talous- ja henkilöstöhallinnon tiimit. Tietosuojaja tietoturvavastaavat kuuluvat elinvoima- ja hallintopalveluiden alaisuuteen, lisäksi sosiaalipalveluissa on oma tietosuojavastaava, joka toimii koko kaupungin tietosuojavastaavan sijaisena ja työskentelee teknisten palveluiden alaisuudessa. Jokaiselle toimialalle on nimetty asiakirjahallinnon vastuuhenkilöt ja lisäksi päätearkistossa on omat arkistotyöntekijät.

1.3 TIETOHALLINNON KUSTANNUKSET

Kaupungin ICT-kustannukset jakautuvat tietohallinnon sekä toimialojen kesken. Toimialat maksavat omassa käytössään olevien tietojärjestelmien käytön, lisenssikustannukset ja tietoliikennekustannukset. Tarvittaessa talousarvion investointiosaan varataan määrärahat yhteisen infran uudis- ja korvaushankintoja sekä digitalisaation kehittämistä varten.

Tietosuojatyötä ei ole erikseen budjetoitu. Tietosuojavastaavat tekevät tietosuojatyötä muiden töiden ohessa.

Kustannuspaikka yms.	2019	2020	2021
Tietohallinnon (kp1361) toimintamenot	279 800	253 830	234 674
Tietohallinnon poistot	21 114	16 330	16 365
Sisäiset ja ulkoiset toimintatuotot	37 881	37 888	26 102
Toimialojen (tili 4345 ja 4585) ICT-menot	344 771	460 539	434 473
ICT investoinnit	14 721	9 442	11 664
Koko kaupungin ICT-menot	622 525	702 253	671 074
ICT-menot koko kaupungin toimintamenoista	1,2 %	1,2 %	1,1 %

2. TIETOTILINPÄÄTÖS

2.1 MIKÄ ON TIETOTILINPÄÄTÖS?

Tämä on Suonenjoen kaupungin kolmas tietotilinpäättös ja koskee vuotta 2021.

Tietotilinpäättös on raportti, joka syntyy kaupungin sisäisen tarkastelun tuloksena. Suonenjoen kaupunki on aina pitänyt erittäin tärkeänä hyvää tietojenkäsittelyä ja tietoturvasta huolehtimista. Tietoturva ja tietosuoja ovat tärkeässä roolissa, kun tuotamme kuntalaisille palveluita. Tietotilinpäättös antaa ajantasaisen tilannekuvan kunnan henkilötietojen käsittelyn nykytilasta sekä arvion siitä, miten tietosuoja ja tietoturva toteutuvat. Tietotilinpäättöksessä arvioidaan kunnan muutos- ja kehittämistarpeet, sekä tehdään suunnitelmat seuraaville vuosille.

Säännöllisesti vuosittain laadittava tietotilinpäättös mahdollistaa tietorakenteiden ja niiden hallintaan liittyvien menetelmien laadun ja turvallisuudentekijöiden johdonmukaisen seurannan ja arvioinnin. Kokonaisvaltaisena tavoitteena kaupungilla on varmistaa tarjottavien palveluiden toimintakyky ja käytettävyys, tietoaineistojen laatu ja käytössä olevan tietotekniikan turvallisuus. Tietotilinpäättös kertoo myös kuntalaisille, sekä eri sidosryhmille, että organisaatio näkee tärkeäksi panostaa tietojen käsittelyssä noudatettaviin menettelytapoihin ja hyvän tietojenkäsittelytavan sekä tiedonhallintatavan noudattamiseen, sekä toimii tietojen käsittelyssään huolellisesti ja vastuullisesti.

Tietotilinpäättös toteuttaa myös tietosuojaa koskevan lainsäädännön edellyttämää tilintekovelvollisuusperiaatetta (osoitusvelvollisuutta), jossa organisaatio itse osoittaa, miten se noudattaa lakia ja yleisesti hyväksyttyjä käytäntöjä.

Kunnan taloudellista tilaa kuvataan tilinpäättöksessä, tämän lisäksi kunnassa on käytössä vielä erillinen henkilöstötilinpäättös. Tietotilinpäättöksen laatiminen on kirjattu kaupunginhallituksen hyväksymään tietoturva- ja tietosuojapolitiikkaan. Tietosuojan ja tietoturvan kehittäminen on osa kaupungin yleistä kehittämistä sekä riskienhallintaa. Tietosuojan ja -turvan yleisestä kehittämisestä vastuu on jaettu moniportaisesti tietosuoja- ja turvapolitiikan mukaisesti.

2.2 TIETOTILINPÄÄTÖKSEN TIETOJEN KERÄÄMINEN

Tämän tietotilinpäättöksen tiedot on kerätty eri tietojärjestelmistä sekä manuaalisesta seurannasta. Julkinen osuus tietotilinpäättöksestä julkaistaan kaupungin internetsivuilla sen jälkeen, kun se on hyväksytty kaupunginhallituksessa. Tietotilinpäättös kattaa kaikki kaupungin 4 toimialaa. Liikelaitokset vastaavat omista tietotilinpäättöksistään. Tämä tietotilinpäättös sisältää pääosin tietosuojaan ja -turvaan sekä riskienhallintaan liittyviä asioita.

3. TEHDYT TOIMENPITEET JA TAPAHTUMAT

Tietosuoja ja tietoturvan tulee olla sisäänrakennettuina Suonenjoen kunnan palveluissa. Jotta nämä asiat siirtyisivät kaupungin tietosuoja- ja turvapolitiikan lehtisiltä arkipäivään, tarvitaan monta pientä tekoa, uutta ideaa, toimintavan muutosta ja avointa ajatusmaailmaa. Tietosuoja ja tietoturvan tulisi olla työelämän perustaito.

Vuonna 2021 kaupungin verkossa tapahtui muutama pidempi verkkokatkos operaattorin kaapelien katkeamisesta johtuen. Pisin katko kesti noin kuusi tuntia. Tästä syystä kaupungille hankittiin varayhteys ja vähennettiin liikenteen kierrättämistä palveluntuottajan palomuurin kautta, parantaen kaupungin verkon toimintaa virhetilanteissa.

Vuoden 2021 toimenpiteitä lyhyesti:

- Järjestettiin tietosujakoulutus henkilöstölle
- Päivitettiin henkilöstön perehdytysohjeita tietosuoja näkökulmasta
- Sähköposti käännettiin kulkemaan Microsoftin pilvipalvelun kautta huhtikuussa, ja samalla myös roskapostin suodatus siirtyi Microsoftille
- Microsoftin palveluiden ja sähköpostin tietoturvaa kehitettiin läpi vuoden
- Lepide auditor tiedostojen käytön seuranta -ohjelmisto oli poissa käytöstä alku vuoden, ja otettiin uudelleen käytön ongelman tultua irti
- Otettiin käyttöön lisää sähköisiä lomakkeita sekä sisäiseen käyttöön että kuntalaisille
- Jatkettiin hiljalleen GDPR-velvoitteiden toteuttamista.
- Päivitettiin tietojärjestelmäkuvauksia.
- Valtuustokausi vaihtui ja valtuutetuille hankittiin Chromebook-kannettavat. Uusia valtuutettuja ohjeistettiin tietosuoja- ja tietoturva-asioissa.
- Päätöksenteon julkaisukäytäntöjä tarkennettiin henkilötietojen osalta (mm. pöytäkirjat, esityslistat, kuulutukset ja allekirjoitukset)

Vuoden 2021 suurin haaste tietoturvassa oli edelleen koronavirus. Vuonna 2020 käyttöön otettujen pilvipalveluiden tietoturvaa parannettiin läpi vuoden. Koronaviruksesta johtuen myös laitteiden toimitusajat ja saatavuus vaihtelivat pitkin vuotta. Toimitusajat olivat pisimillään jopa kymmenen kuukautta.

Kesällä ja syksyllä tapahtuneiden operaattorin kaapelirikosta johtuvien yhteyskatkosten johdosta kaupungille hankittiin loppuvuodesta varayhteys ja verkkotopologiaa muutettiin kestävämmäksi. Jatkossa kaupungin sisäiseen verkkoliikenteeseen ei tule häiriöitä, vaikka ulkoinen yhteys katkeaa.

Huijausviestien määrä pysyi korkeana läpi vuoden. Varsinkin suomenkieliset viestit pääsevät usein läpi roskapostinsuodatukselta ja osaa viesteistä on jo hankala erottaa huijaukseksi.

Tietosuojavastaavan käsittelyyn tuli yksi vakavahko tietosuojaloukkaus, jonka seurauksena otettiin yhteyttä tietosuojavaltuutettuun. Tapahtuma liittyi esityslistan nettijulkaisuun, jonka liitteeseen päätyi erehdyksessä ylimääräisiä henkilötietoja. Onneksi asia huomattiin melko pikaisesti ja tiedot poistettiin välittömästi sen jälkeen. Asianosaisille ilmoitettiin tapahtuneesta.

Salatun sähköpostin lähetyksessä oli ongelmia ja ohjeistusta parannettiin. Lisäksi skannerien lähettämiin sähköposteihin laitettiin päälle salaus.

3.1 SOSIAALIPALVELUT JA TIETOSUOJA

Sosiaalipalveluissa käsitellään sosiaalihuollon asiakastietoa lakisääteisten palveluiden järjestämiseksi. Sosiaalipalveluja säätelee oma erityislainsäädäntönsä, jonka puitteissa tietosuojaa kehitetään.

Kuten kaikessa muussakin, myös sosiaalipalveluissa vielä vuonna 2021 kaikkeen toimintaan on vaikuttanut korona. Toinen keskeinen asia on ollut hyvinvointialueeseen siirtymisen valmistelu.

Sosiaalipalveluiden tietosuojavastaava on osallistunut Hyvinvointialueen väliaikaisen valmistelutoimielimen (VATE) tietosuojatyöryhmään. Työryhmään kuuluu asiantuntijoita eri palvelualueilta koko Pohjois-Savon alueelta. Työryhmässä on valmisteltu mm. tulevan Pohjois-Savon hyvinvointialueen tietosuoja- ja tietoturvaohjeita.

Luonnollisesti kuitenkin pääroolissa on ollut arjen tietosuojatyö ja sen kehittäminen. Sähköisiä lomakkeita otettiin käyttöön lisää.

4. TIEDONHALLINTA, TIETOVARANNOT JA TIETOVIRRAT

4.1 YLEISTÄ

Osana tietosuoja-asetuksen toimeenpanoa kunnassa on tehty kartoitusta siitä, missä kaikkialla käsitellään henkilötietoja ja miten käyttöoikeudet on määriteltä. Kaikille rekistereille on määriteltä vastuuhenkilöt ja käyttötarkoitukset. Vuonna 2021 on jatkettu tiedonhallintamallin tekemistä ja päivitetty tietojärjestelmäkuvaus. Tietojärjestelmäkuvausissa listataan muun muassa järjestelmien pääkäyttäjät, loki käytännöt ja vastaavat toimialat.

4.2 SÄHKÖISET PALVELUT

Suonenjoen kaupunki hyödyntää enenevässä määrin pilvipalveluita, vaikkakin kaupungilla on myös oma palvelinympäristö. Pilvipalveluita hyödynnetään jatkossa laajemmin ja seurataan valtiovarainministeriön tekemiä pilvipalvelulinjauksia ja niihin liittyviä tarkennuksia. Sähköisten palveluiden käyttö lisääntyy koko ajan.

Kaupungin sähköiset palvelut ja sosiaalisen median kanavat on kerätty yhdelle sivulle osoitteeseen <https://suonenjoki.fi/kaupunki-ja-hallinto/asiointi/asioi-verkossa/>

Sähköisiä palvelukanavia lisättiin loppuvuodesta, kun valmistauduttiin vuonna 2022 tapahtuvaan uusien nettisivujen julkaisuun.

Henkilöstön henkilötietoja käsitellään paljon kaupungin sisäiseen käyttöön tarkoitetuissa järjestelmissä, mm.

- Matkanhallintajärjestelmä
- Henkilöstöhallintajärjestelmä
- Työajanseurantajärjestelmät
- Microsoftin ja Googlen pilvipalvelut

4.3 TOS

Suonenjoen kaupunki on siirtynyt käyttämään vuodesta 2019 alkaen kuntien yhteistä tehtäväluokitusta hyväksyessään kaupungille laaditun tiedonohjaussuunnitelman (TOS). Suonenjoen kaupunki on yksi arkistonmuodostaja ja tiedonohjaussuunnitelmalla voidaan todentaa sitä, että tietojen säilytysajat on määriteltä asianmukaisesti ja että niiden asianmukainen hävittäminen on suunnitelmallista. TOS on asiakirjahallinnan organisoimisen tärkein työväline, joka toimii kaupungin asiankäsittelyn ohjeena ja ohjaa kaupungin tietojen ja asiakirjojen käsittelyä koko elinkaaren ajan. Tiedonohjaussuunnitelmaa päivitettiin vuonna 2021, mutta päivitettyä versiota ei vielä otettu käyttöön. TOS pitää hyväksyä hallintojohtajan viranhaltijapäätöksellä, ennen kuin se tulee käyttöön.

4.4 TIETOVARANNOT

Tietovaranto on viranomaisten tehtävien hoidon tuloksena syntyvistä tietoaaineistoista muodostuva looginen kokonaisuus. Tietovaranto koostuu sekä tietojärjestelmissä olevista tiedoista sekä muusta aineistosta, kuten paperiasiakirjoista. Tietovarannon käsite liittyy tiedonhallinnan ja yhteentoimivuuden toteuttamiseen.

Suonenjoen kaupungin tietovarannot muodostuvat kaupungin lakisäätteisten ja kaupungin itse itselleen ottamien tehtävien hoidon eri vaiheissa.

Tehtävissä syntyviä tietoja tuotetaan sekä eri tietojärjestelmien avulla, että paperisena. Tietojärjestelmät muodostavat lähes poikkeuksetta myös yhden tai useamman henkilörekisterin. Tietovarannot kertyvät ensisijaisesti tehtävään hankitun tietojärjestelmän kautta hallitusti palvelimille sekä paperitulosteina toimistoihin, väliarkistoihin sekä päätearkistoon. Sähköisessä muodossa olevia tietoja kertyy vielä myös tietokoneiden kovalevyille, palvelimen henkilökohtaisiin hakemistoihin, sähköpostilaatikoihin sekä ulkoisille tallennusvälineille. Tietojärjestelmien käyttäminen helpottaa tiedon kontekstin, aitouden ja eheyden todentamisen sekä käyttöoikeussuojauksen ja lokivalvonnan järjestämisen.

Tiedon tuottamisen ja säilyttämisen osalta kiinnitetään huomiota tiedon tallennusalueen vakauteen ja laatuun sekä tiedon säilyvyyteen muuntumattomana. Tiedon oikeellisuus, autenttisuus, eheys, todistusvoimaisuus ja luottamuksellisuus pyritään turvaamaan eri alustoilla. Paperille tallennetut tiedot tuotetaan sellaisin välinein ja menetelmin, että tieto saadaan säilymään muuntumattomana. Paperiaineistot säilytetään asiayhteydessään.

Sähköisessä muodossa säilytettävät tiedot tuotetaan tai tallennetaan säilytysalustalle, jossa ne ovat varmuuskopioinnin piirissä. Kaupungin tietovarannot ovat oletusarvoisesti julkisia, jollei tieto ole erikseen jonkun lain perusteella salassa pidettävää (Julkisuuslaki § 1).

Kaupungilla on tiedostettu sekä palvelinvarmistusten että pilvipalvelujen käytön osalta tietosuojasetuksen asettamat tietojen luovuttamisrajoitukset.

Asiakkaiden ja sidosryhmien luottamus organisaation menettelytapoihin tietosuojan ja tietoturvan osalta on toimintaa vahvasti tukeva tekijä. Tietosuojan ja tietoturvan huomioiminen, esimerkiksi verkkopalveluiden yhteydessä on laissa säädetyn velvollisuuden ohella myös oleellinen osa hyvää palvelua.

5. SUUNNITELMIA TULEVILLE VUOSILLE

Alla on lueteltu keskeisimpiä toimenpiteitä sekä kehittämiskohteita tuleville vuosille. Suunnitelmia ja toimenpiteitä käsitellään tietosuoja- ja turvaryhmän kokouksissa pitkin vuotta. Vuonna 2021 tutustuttiin Digiturvamalli-työkaluun. Työkalu on hyvä ja helpottaisi ja selkeyttäisi tietosuoja- ja tietoturvatyötä sekä tiedonhallintaa kokonaisuutena. Erityisen hyödyllisiä olisivat järjestelmän valmiit pohjat ja ohjautuvuus, koska omat resurssit ovat hyvin rajalliset.

- Digiturvamalli-työkalun käyttöönotto
- Tiedonhallintamalli ja muut tiedonhallintalain toimenpiteet
- Riskien hallintaa ja tunnistamista kehitetään. Tehdään riski- ja vaikutustenarvioinnit.
- Uudet nettisivut otetaan käyttöön vuonna 2022
- Microsoftin pilvipalveluiden käytön lisääminen, mm. lautakuntien käytössä
- Tietoturvan lisääminen teknisillä ratkaisulla, mm. MFA
- Henkilökuntaa koulutetaan varautumaan tietojen kalasteluun ja mahdollisiin tietoturvahyökkäyksiin, sekä haetaan yhdessä henkilöstön kanssa parannuskohteita tietosuojaan ja -turvaan. Suunnitteilla on mm. tietoturvakävelyt eri toimipisteissä.
- Jatketaan tietosuoja- ja -turva ohjeistusten päivitystä ja jalkauttamista.
- Päivitetään tiedonhallintaan liittyviä prosesseja, mm. tunnustilausprosessia
- Jatketaan valmistautumista hyvinvointialueeseen siirtymiseen
- Laajennetaan edelleen sähköisten palveluiden käyttöönottoa.
- Osallistutaan TAISTO22-harjoitukseen, sekä koulutetaan tietosuoja ja -turvaryhmän jäseniä.
- Lokitietojen suunnitelmallinen ja raportoitu tarkastus otanta.

6. LAINSÄÄDÄNTÖ JA MUU OHJEISTUS

6.1 GDPR

Tietosuojasääntely koostuu suoraan sovellettavasta EU:n yleisestä tietosuoja-asetuksesta (lyhenne GDPR) ja asetusta täydentävästä kansallisesta tietosuojalaista. Tämän lisäksi on paljon toimialakohtaista erityislainsäädäntöä. GDPR:n keskeiset vaikutukset kunnan toiminnassa ovat muun muassa rekisterinpitäjän ja henkilötietojen käsittelijöiden vastuiden ja velvollisuuksien lisääntymisessä. Nämä vastuut ja velvollisuudet on huomioitu muun muassa sopimuksissa, hankinnoissa ja rekisteröityjen oikeuksien paremmassa huomioinnissa. Kunnalla on velvollisuus osoittaa, että kunta noudattaa tietosuojasääntelyä. Tämä näkyy erilaisina dokumentteina, kuten tietoturva- ja tietosuojapolitiikkana, ja muun muassa siinä, että kunta on nimittänyt tietosuojavastaavat.

6.2 SUONENJOEN KAUPUNGIN TIETOSUOJA- JA TURVAPOLITIikka

Suonenjoen kaupungin tietosuoja- ja turvapolitiikka on hyväksytty kaupunginhallituksessa 7.5.2018 § 89. Tietosuoja- ja turvapolitiikka on Suonenjoen kaupungin ylimmän johdon hyväksymä strateginen asiakirja, joka on kannanotto tietosuojan ja tietoturvan kehittämiseen. Poliitiikan tavoitteena on luoda yhdenmukaiset toimintaperiaatteet ja käytännöt hyvän tietosuoja- ja tietoturvatason toteuttamiseksi. Poliitiikassa määritellään kaupungin tietosuoja- ja tietoturvatyön periaatteet, vastuut, toimintatavat sekä valvonta- ja seurantajärjestelmä. Tietosuoja- ja turvapolitiikalla varmistetaan myös riittävien resurssien saaminen.

6.3 TIEDONHALLINTALAKI

Tiedonhallintalaki astui voimaan 1.1.2020. Tiedonhallintain tavoitteena on varmistaa viranomaisten tieto-aineistojen yhdenmukainen ja laadukas hallinta sekä tieto-turvallinen käsittely julkisuusperiaatteen toteuttamiseksi. Se korostaa tiedon elinkaarta ja myös tietoturvallisuuden huomiointia koko elinkaaren ajan.

Tiedonhallintalaki sisältää useita siirtymäsäännöksiä. Vuonna 2021 selvitettiin lokitietojen keräämistä järjestelmistä. Työ jatkuu edelleen vuonna 2022. Myös tiedonhallintamallin tekeminen on edelleen kesken.

- Lokitietojen keräys on lakisääteistä järjestelmissä, joissa käsitellään henkilötietoja. Lokitietoja tarkastetaan säännöllisesti rutiinitarkastuksissa ja muista syistä tarpeen mukaan. Tarkastukset suorittaa kaupungin tietosuoja- ja tietoturvavastaava yhteistyössä järjestelmän pääkäyttäjän / vastuuyksikön esimiehen kanssa. Tarkastuksista tehdään tarkastusraportti. Lokitietojen seurannasta raportoidaan kaupungin johdolle. Suonenjoen kaupungin käyttämät tietojärjestelmät on kuvattu kootusti yhteen taulukkoon.

- Tiedonhallintamalliin kuvataan Suonenjoen kaupungin toimintaympäristön tiedonhallinta. Tiedonhallintamallia ylläpidetään palvelujen, asiankäsittelyn ja tietoaineistojen hallinnan suunnittelemiseksi ja toteuttamiseksi, tiedonsaantia koskevien oikeuksien ja rajoitusten toteuttamiseksi, moninkertaisen tietojen keruun vähentämiseksi, tietojärjestelmien ja tietovarantojen yhteentoimivuuden toteuttamiseksi sekä tietoturvallisuuden ylläpitämiseksi.

Tiedonhallintalaki määrittää myös vastaanotettujen asiakirjojen muuttamisen digitaaliseen muotoon (19.1 §), jos asiakirja on säädetty pysyvästi säilytettäväksi taikka lailla tai lain nojalla arkistoitavaksi. Tämä Suonenjoen kaupungilla toteutuu, ja kaikki tarvittavat paperiset asiakirjat skannataan sähköiseen muotoon ja kirjataan asianhallintajärjestelmään.

6.4 LAINSÄÄDÄNTÖ

Kunnan toimintaa niin tietosuojan, kuin muunkin toiminnan osalta ohjaavat useat lait ja säädökset. Alla mainittujen lakien lisäksi kuntia ohjaa lukuiset muut yleis- ja erityislait.

Yleisimmät tietosuojaan liittyvät lait:

- Kuntalaki 410/2015
- EU:n yleinen tietosuoja-asetus, GDPR 679/2016
- Tietosuoja laki 1050/2018
- Laki julkisen hallinnon tiedonhallinnasta 906/2019
- Laki digitaalisten palvelujen tarjoamisesta 306/2019
- Hallintolaki 434/2003
- Laki henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä 1054/2018
- Laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta 621/1999
- Sosiaalihuoltolaki 1301/2014
- Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 812/2000
- Laki sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista 254/2015
- Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä 159/2007

7. REKISTERÖIDYN OIKEUKSIEN TOTEUTUMINEN

Suonenjoen kaupungin tietovarannot sisältävät hyvin paljon henkilötietoja. Yleisimmin henkilötietojen kerääminen perustuu asiakkuuteen, ja siten henkilötietojen käsittelyyn kaupungilla on lakisääteinen oikeus. Henkilötiedot kerätään pääsääntöisesti henkilöltä itseltään tai henkilön huoltajalta / edunvalvojalta.

Suonenjoen kaupunki pyrkii noudattaa henkilötietojen käsittelyssä läpinäkyvyyttä ja tietojen täsmällisyyttä asetuksen mukaisesti (artikla 5). Informointivelvoitteen täyttämiseksi käytetään tietosuojaselosteita. Tietosuojaselosteet löytyvät kaupungin nettisivuilta.

Kaupunki on ottanut käyttöön sähköisen lomakkeen tietopyyntöjä ja tietojen korjausta varten.

Kunnassa on määritelty tietopyyntö, virheenkorjaus ja lokitietojen pyyntöön liittyvät prosessit sekä miten henkilökunta ilmoittaa tietoturvaloukkauksista.

Kaikista henkilötietojen tietoturvaloukkauksista menee tieto tietosuojavastaavalle. Tietosuojavastaava ottaa kantaa, mistä asioista tehdään edelleen ilmoitukset tietosuojavaltuutetun toimistolle ja rekisteröidyille ja tehdäänkö asiasta rikosilmoitus.

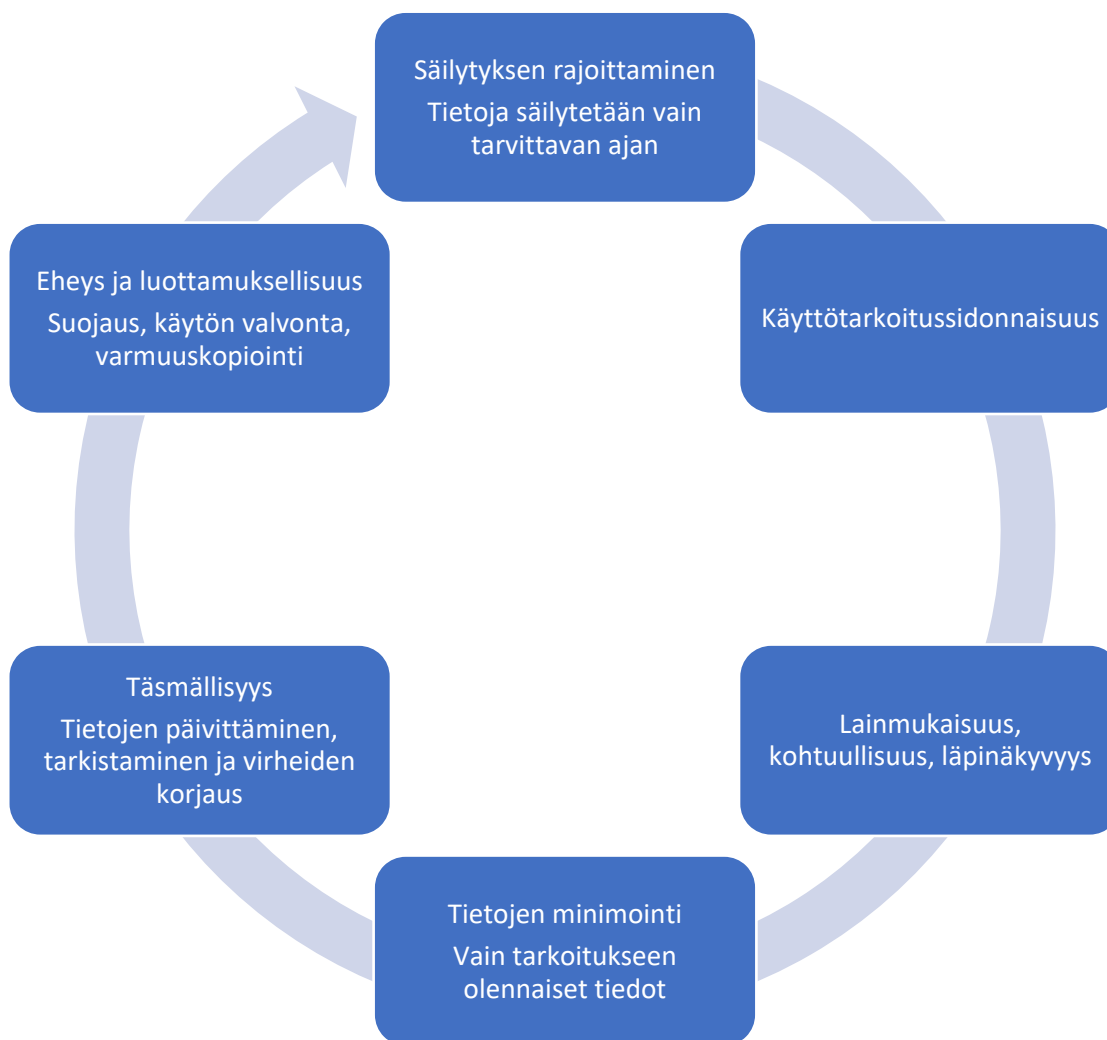
Suomessa kansallisena valvontaviranomaisena toimii tietosuojavaltuutettu. Toiminnassaan tietosuojavaltuutettu on itsenäinen ja riippumaton. Tietosuojavaltuutettu on Euroopan tietosuojaneuvoston jäsen.

8. ARVIOINTI, KEHITTÄMINEN JA TIEDON HYÖDYNTÄMINEN

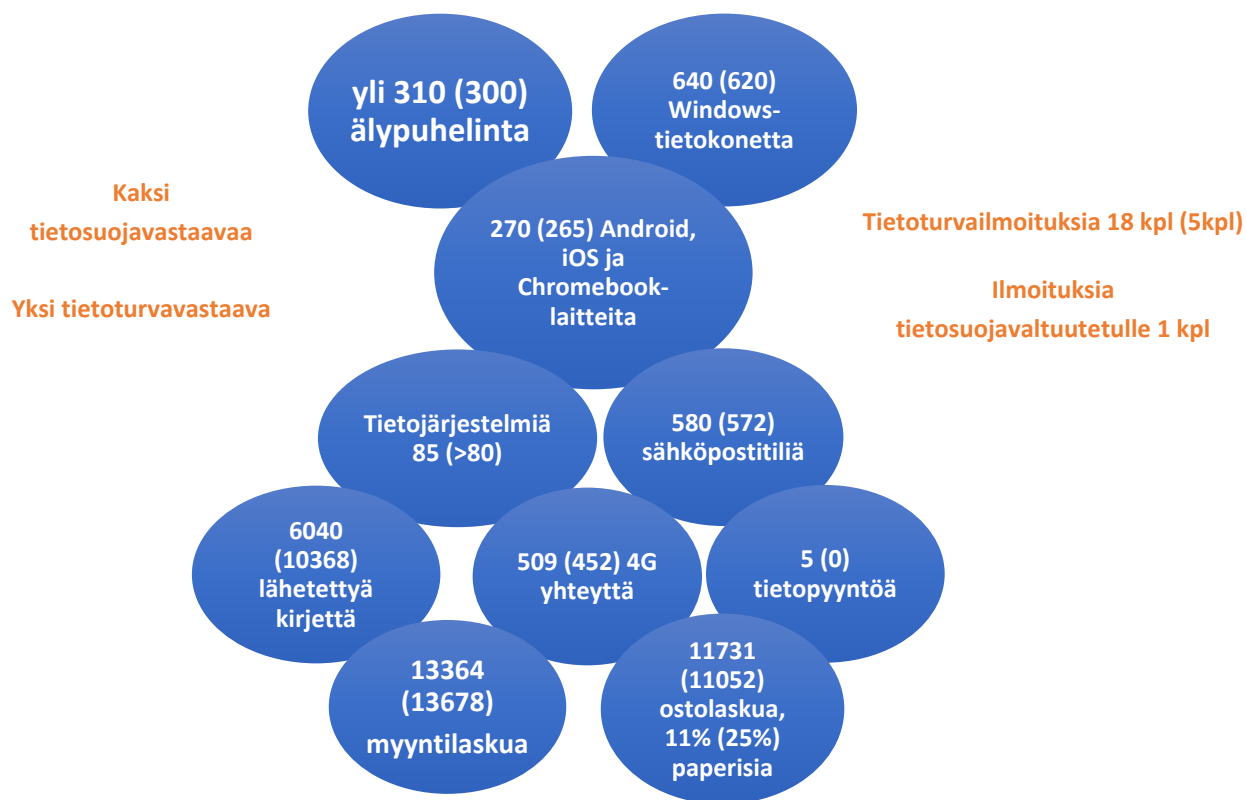
Tämä on Suonenjoen kaupungin kolmas tietotilinpäätös. Tietosuojan ja tietoturvan suhteen on saatu jälleen paljon aikaan. Vaadittuja dokumentteja on laadittu, henkilökuntaa koulutettu ja uusia, parempia toimintatapoja kehitetty ja otettu käyttöön. Toki, paljon riittää vielä tehtävää. Tietosuojatyö on jatkuva prosessi, jonka toivomme siirtyvän kaikkeen tekemiseen.

Henkilötietojen käsittelyssä Suonenjoen kaupunki tulee noudattamaan hyvää tiedonhallintatapaa ja kehittää toimintatapojaan siten, että ne vastaavat EU:n yleisessä tietosuoja-asetuksessa annettuja vaatimuksia. Tietotilinpäätöksessään vuosittain kaupunki arvioi ja osoittaa jatkossakin noudattavansa alla kuvattuja periaatteita.

9. LUKUJA

Suluissa vuoden 2020 tilanne.